

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MESTA SPIŠSKÁ BELÁ
NA ROKY 2016 -2023**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Spišská Belá Programovacie obdobie 2015 - 2023
Územné vymedzenie :	Prešovský kraj, okres Kežmarok, mesto Spišská Belá
Územný plán mesta:	schválený
Dátum schválenia PHSR:	14.12.2016
Dátum platnosti:	2016 - 2023
Verzia¹	1.0

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Externé konzultácie: Centrum rozvoja turizmu pre oblasť Vysokých Tatier PSK

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa nasledovné aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0, atď.

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je **strednodobý programový dokument** vypracovávaný v súlade so Zákonom č.539/2018 o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Spišská Belá na roky 2016 - 2023 “ je dokument koncepčný. Nie je analytickým z pohľadu špecifických oblastí (demografia, osídlenie...), ale zahŕňa kľúčové javy a kladie dôraz na ich vzájomnú previazanosť a interakciu. Zmyslom prípravy dokumentu je hľadanie, stanovenia a motivácia k rozvoju koncepcií, smerov a konkrétnych projektov, ktoré zabezpečia sociálny a ekonomický rozvoj obce v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len „PHSR“) koncepčne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov, ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na našom území.

Platný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Spišská Belá na roky 2007 – 2015 bol spracovaný v zmysle zákona č. 503/2001 Z.z. a schválený uznesením č. 104/2007 Mestského zastupiteľstva zo dňa 04. 07. 2007

Tabuľka č. 1: Zámer spracovania PHSR mesta Spišská Belá na roky 2015 -2023

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Spišská Belá na roky 2016-2023
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy - s pomocou externých odborníkov CRT PSK pre oblasť Vysokých Tatier

Riadenie procesu spracovania	Zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bola zabezpečená prostredníctvom informácií na webovej stránke mesta, vytvorením expertných skupín pre jednotlivé oblasti programu.
Obdobie spracovania	Jún 2015 - január 2016
Financovanie spracovania	harmonogram spracovania v prílohe Z rozpočtu mesta.

PHSR bol spracovaný v zmysle zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a jeho novely č. 309/2014 Z.z. PHSR mesta Spišská Belá je zostavený v súlade s Metodiku na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Mesto Spišská Belá spracovalo PHSR s pracovníkmi samosprávy mesta Spišská Belá v partnerstve verejného, súkromného a tretieho sektora s pomocou externej metodickéj podpory.

Tabuľka č. 2: Zámer spracovania PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 -2023

Úvodné stretnutie k tvorbe PHSR mesta Spišská Belá	<ul style="list-style-type: none"> • všeobecná prezentácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja • postup tvorby projektového zásobníka pre PHSR mesta Spišská Belá • zriadenie pracovných skupín • komunikácia s verejnosťou
Tvorba projektového zásobníka	<ul style="list-style-type: none"> • úvodná diskusia a o vízii mesta do roku 2023 • tvorba projektového zásobníka a definovanie oblastí rozvoja
Vízia mesta a zosúladenie projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • konečná formulácia návrhu vízie mesta do roku 2023 • príprava dotazníkového prieskumu pre obyvateľov • uzavretie zoznamu projektových zámerov/ nápadov a ich sumarizácia podľa oblastí rozvoja
Dotazníkový prieskum - od	<ul style="list-style-type: none"> • v rámci mestských dní priame oslovenie obyvateľov • web stránka mesta a možnosť elektronického vyplnenia

	<ul style="list-style-type: none"> • príloha mesačníka
Formulácia vízie a strategických cieľov	<ul style="list-style-type: none"> • priemet vízie mesta do strategických cieľov • realizácia dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi mesta • príprava na verejné prerokovanie Strategickkej časti
Verejné prerokovanie strategickkej časti s občanmi mesta	<ul style="list-style-type: none"> • verejné konzultácie - otázky verejnosti • spracovanie písomných pripomienok a návrhov • príprava podkladov pre pracovné skupiny
Paralelne hlavné úlohy	<ul style="list-style-type: none"> • úprava znenia vízie • úprava cieľov • spracovanie programovej časti, realizačnej časti a návrhu finančného rámca pre finančnú časť PHSR • analytická časť PHSR • vyhodnotenie platného PHSR
Príprava a realizácia procesu SEA	<ul style="list-style-type: none"> • konzultácie s príslušnými dotknutými subjektmi • príprava a podanie Oznámenia

VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY

MIESTNÁ, REGIONÁLNA ÚROVEŇ

- Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou „Od Tatier k Dunaju“
- Program hospodárskeho asociálneho rozvoja PSK 2015 – 2022
- Program rozvoja vidieka PSK na roky 2015 – 2020
- Regionálna územná integrovaná stratégia PSK na roky 2014 – 2020
- Akčný plán NRO okresu Kežmarok

NÁRODNÁ ÚROVEŇ

- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (aktualizácia 2014)

- KURS 2001 (aktualizácia 2009)

NADNÁRODNÁ ÚROVEŇ

- Stratégia Európa 2020

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja vychádza a nadväzuje už na spracované a pripravované strategické rozvojové materiály na subregionálnej, regionálnej a národnej úrovni najmä: PHSR PSK 2015 – 2022, Regionálna územná integrovaná stratégia PSK, Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou (stratégia CLLD) „Od Tatier k Dunajcu.“

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Spišská Belá na roky 2016 – 2023 ovplyvňuje aj iné základné plánovacie dokumenty mesta ako sú:

- technické plány pre využitie územia (ÚPN, urbanistické štúdie),
- plánovanie funkčných oblastí (energetický generel, koncepcia rozvoja cestovného ruchu, plán komunitných služieb),
- technické plánovanie opatrení (investičné zámery, návrhy realizačných zámerov),
- sociálne – ekonomické plánovanie (rozvoj územia z pohľadu cezhraničnej spolupráce).

Charakteristika sociálne-ekonomického konceptu rozvoja územia – využitie:

- zameraný na udržanie a rozvoj kvality života vo všetkých jeho atribútoch,
- čiastočný dokument politického konsenzu, konsenzu sociálneho partnera (verejná správa, súkromný sektor, verejnosť ...),
- mobilizuje ku koncentrovanej spoločnej aktivite všetkých relevantných aktérov v území,
- slúži k prezentácii územia a mesta v širšom kontexte,
- slúži k podpore a argumentácii pri presadzovaní vybraných smerov rozvoja a projektov na území mesta,
- slúži ku koordinácii realizácie rozvojových zámerov (nielen medzi verejnou správou, ale aj súkromných aktivít),
- je podkladom pre spracovanie dokumentácie pre rozvoj jednotlivých oblastí (energetika, zdravotníctvo, cestovný ruch a pod.),
- má väzbu na ďalšie sociálno-ekonomické dokumenty (okres Kežmarok, územie MAS, VÚC, SR, EU),

- je podkladom pre zvažovanie vytvárania zväzkov, väzieb, partnerstiev a pod.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je v zmysle zákona 292/2014 z 17. septembra 2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a schváleného Systému riadenia EŠIF **základnou podmienkou ich čerpania územnou samosprávou.**

Predkladaný dokument je vypracovaný v súlade s Metodikou k vypracovaniu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (verzia 2.0) ako odporúčanie s metódami a súčasne návod so záväzným obsahom - rámcom na tvorbu a aktualizáciu PHSR na základe:

1. overených dátových základní, databáz ukazovateľov regionálneho rozvoja ako východiskových základní k analýzam,
2. funkčných partnerstiev hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a územných aktérov miestneho a regionálneho rozvoja,
3. komplexných analýz s možnosťou výberu odporúčaných analytických metód vrátane odhadov budúceho vývoja v troch kľúčových politikách - oblastiach ,
4. vízií a stratégií (hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja na územnom princípe) s variantnými scenármi ich plnenia, podľa odporúčaných modelov,
5. zabezpečenia zdrojového krytia na plnenie cieľov PHSR a stratégií prijatých formou strategických cieľov, opatrení, aktivít a projektov spracovaných vo forme akčného plánu PHSR
6. v súlade s platnou legislatívou - Zákonom č. 309/2014 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý poskytuje všeobecný rámec pri vypracovaní PHSR Vyšších územných celkov (§7), PHSR obcí (§8) a Spoločných PHSR obcí (§8a).

Predkladaný dokument PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 – 2023 je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou, odporúčanou metodikou a stavom pripravovaných iných strategických a koncepcných dokumentov k 31. decembru 2015.

Predkladaný dokument PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 – 2023 má vplyv na programový rozpočet mesta Spišská Belá.

Predkladaný dokument PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 – 2023 bude do 30. júna 2016 otvoreným dokumentom určeným na doplnenie po schválení nových strategických dokumentov na regionálnej a subregionálnej úrovni. Aktualizáciu zabezpečí stála pracovná skupina pre realizáciu PHSR v spolupráci s externými odborníkmi.

Všeobecná charakteristika mesta Spišská Belá

Základné údaje

Okres	Kežmarok
Kraj	Prešovský kraj
Štatút	mesto
Nadmorská výška	631 m n. m.
Rozloha katastra	33,94 km ² (3 394 ha)
Počet obyvateľov	6 577 (31. 01.2016)
Hustota obyvateľstva v intraviláne	193,78 obyv./km ²

Nacionálie

PSC	059 01
ŠÚJ	SK 0413 523828
Tel. predvoľba	+421 52
Štatút	mesto
Hlavná činnosť	všeobecná verejná správa
Inštitucionálny sektor	verejná správa

Oficiálna adresa

Adresa	Petzvalova 18, 059 01 Spišská Belá
Web	www.spisskabela.sk
E-mail	primator@spisskabela.sk
Telefón	+ 421 52 4680511
Fax	+421 52 4680501

Minulosť a súčasnosť mesta Spišská Belá v skratke

Osídlenie chotára Spišskej Belej v rôznych obdobiach praveku dokumentujú početné archeologické nálezy.

Z obdobia raného stredoveku sa novšie ani opakovanými archeologickými prieskumami nepodarilo v katastri Spišskej Belej potvrdiť doteraz často uvádzané slovanské osídlenie z 8.-10. storočia. Zatiaľ je toto obdobie reprezentované len dvoma črepmi, ktoré spolu so staromaďarským kovaním našiel Dr. Greisiger v roku 1893 pri stavbe železnice na rozhraní chotárov Spišskej Belej a Bušoviec.

Uhorský kráľ Štefan V. v roku **1271 udelil komunitě spišských nemeckých miest kolektívne mestské privilégia, čím sa stali slobodnými mestami.** Riadili sa vlastným spišskonemeckým právom (Zipser Willkür) a vytvorili samosprávny celok - Spoločenstvo spišských Sasov, ktoré sa od roku 1344 nazývalo Spoločenstvo 24 kráľovských miest, do ktorého patrila aj Spišská Belá. Podobne ako ostatné mestá mala vlastnú samosprávu na čele s richtárom, ktorý reprezentoval súdnu, administratívnu a politickú moc. Volili ho všetci mešťania, od roku 1460 len delegáti mestských štvrtí. Prvým známym richtárom v roku 1279 bol Tylo.

V roku 1412 uhorský kráľ Žigmund Luxemburský za finančnú pôžičku na vojnu s Benátkami **záložoval poľskému kráľovi Vladislavovi II. Jagelovskému 13 spišských miest** (aj Spišskú Belú) zo Spoločenstva 24 kráľovských miest, ku ktorým pridal aj tri slobodné kráľovské mesta - Starú Ľubovňu, Podolíneč a Hniezdne. Záloh, pre neochotu Poľska o vrátenie miest, trval 360 rokov do roku 1772. Správu zálohovaných miest vykonávali poľskí starostovia v Starej Ľubovni. Po navrátení zálohovaných miest do Uhorska vznikla samosprávna Provincia 16 spišských miest so sídlom v Spišskej Novej Vsi, ktorá trvala až do roku 1876, kedy bola včlenená do Spišskej župy.

Spišská Belá mala od svojho vzniku **poľnohospodársko-remeselnícky charakter s rozsiahlym chotárom (7197 ha)**, do ktorého patrila aj väčšia časť Belianskych Tatier. Základom prosperity mesta sa stali rozsiahle mestské pasienky v Tatrách s rozvinutým chovom oviec a dobytky, mestské lesy s kvalitným drevom a úrodné rovinaté polia v blízkosti mesta. Veľký význam pre

rozvoj obchodovania malo získanie privilégia konať týždňové trhy (každý týždeň v nedeľu), ktoré Spišskej Belej udelil poľský kráľ Žigmund I. v roku 1535. V roku 1607 poľský kráľ Žigmund III. pridal k týždňovým trhom aj privilégium na dva výročné trhy (jarmoky) - na sv. Antona (17.1.) a na sv. Matúša (21.9.). Tieto privilégia neskôr rozšírili poľskí a uhorskí panovníci v roku 1667 na tri výročné trhy, v roku 1739 na 5 a v roku 1811 na 7 výročných trhov, čím Spišská Belá predstihla susedný Kežmarok, ktorý mal len 4 výročné trhy. Remeselníci sa od 15. storočia združovali do cechov, medzi najstaršie patrili - **mäsiarsky, obuvnícky, krajčírsky, kožušnícky a kováčsky**, ku ktorým postupne pribúdali ďalšie cechy. **Intenzívne pestovanie ľanu podnietilo tkáčsku výrobu a špecifickú modrotlač plátna, ľanové plátno zo Spišskej Belej sa vyvážalo do celého Uhorska, ale aj na Balkán a do Turecka.**

Výrazný rozvoj priemyslu nastal v 2. polovici 19.st., kedy vznikla **tkáčovňa ľanového plátna** (1869), **škrobáreň** (1878), **tehelňa, pily, likérka Kleinberger** (1875), **pivovar Szimonisz** (1870), **pivovar Reich** (1872) - po roku 1945 ako **konzerváreň, priemyselný liehovar** (1902) a ďalšie zariadenia. Výstavba železničnej trate z Kežmarku do Spišskej Belej, Horné nádražie (1892) podmienila výstavbu **tabakovej továrne** (1898), ktorá sa neskôr premiestnila do nových objektov vybudovaných v rokoch 1905-1913, kde prosperovala až do roku 2004, kedy došlo k jej zrušeniu zahraničným vlastníkom.

Hospodársky rozvoj sa odrazil aj v kultúrnom a spoločenskom živote, vznikali **rôzne spolky** a združenia. Najstarším bol strelecký spolok (1637), ktorý v roku 1845 mal 95 členov, divadelný spolok (1870), Beliansky spevokol (1862), poľovnícky spolok (1860), rybársky spolok (1889), Dobrovoľný hasičský spolok (1878), športový spolok (1910) a veľa ďalších. Spoločenským miestom sa stali Belianske kúpele (1818), Šarpanec a po objavení Belianskej jaskyne (1881) aj Tatranská Kotlina. Vedľa radnice sa vybuďovala **honosná kaviareň** (1872), neskôr prevádzkovaná ako hotel Belá, kino a ďalšie spoločenské zariadenia.

Po roku 1945 nehnuteľnosti **vysídlených belianskych Nemcov** prevzalo prisťahované obyvateľstvo z Lendaku, Ždiaru a zamagurských obcí. Kolektivizáciou poľnohospodárskej pôdy vzniklo Jednotné roľnícke družstvo (1949) a Štátne majetky (1959). Nariadením SNR v roku 1947 prišla Spišská Belá o svoje tatranské katastrálne územie v prospech mesta Vysoké Tatry (4162 ha), belianske tatranské lesy a pasienky prevzal od roku 1950 Tatranský národný park.

V roku 1965 Spišská Belá znovu získala štatút mesta, ktorý jej zanikol v roku 1922. Od 1.1.1972 je pričlenená k Spišskej Belej obec Strážky, ktorej komplex pamiatok (renesančný kaštieľ, zvonica a gotický kostol) bol v roku 1970 vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V kaštieli je od roku 1991 expozitúra Slovenskej národnej galérie zriadená významnému maliarovi Ladislavovi Mednyánszkemu (1852-1919). V rodnom dome Jozefa Maximiliána Petzvala (1807-1891) v Spišskej Belej je od roku 1964 múzeum venované tomuto univerzitnému profesorovi, matematikovi, fyzikovi a vynálezcovi zdokonalenej fotografickej optiky. Múzeum Dr. Michala Greisigera bolo zriadené (1994) významnému spišskému lekárovi, archeológovi a prírodovedcovi (1851-1912).

Rozvoj Spišskej Belej sa výrazne urýchlil po roku 1989, keď mestu boli vrátené lesy a majetky Belianskych Tatrách (1993). Zrekonštruovaním chaty Plesnivec (1997) v Doline Siedmich prameňov mesto podporilo rozvoj turistického ruchu. Po vybudovaní Belianskeho rybníka (1977) vznikla nová prímestská oddychová oblasť. V roku 2005 bolo historické jadro mesta vyhlásené za pamiatkovú zónu, ktorú ďalej zveľaduje samospráva mesta. Nová monografia mesta Spišská Belá vydaná v roku 2006 približuje ďalšie podrobnosti z bohatej histórie tohto starého spišského mesta.

V súčasnosti je mesto Spišská Belá druhým najvýznamnejším a najväčším mestom okresu Kežmarok , je významnou križovatkou na rozhraní podtatranského regiónu, Vysokých Tatier a Zamaguria (ciest 1.triedy č.66 a č.77).

ZHRNUTIE ANALYTICKEJ ČASTI PHSR MESTA SPIŠSKÁ BELÁ 2016 - 2023 - SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

- výhodná geografická poloha na medzinárodnom rozhraní, zaujímavá poloha mesta pre rozvoj CR,
- otvorenosť samosprávy k spolupráci a členstvo v o.z. Tatry – Pieniny LAG, OOCR a pod. , úzka spolupráca s partnerskými mestami,
- existencia všetkých verejných služieb podľa štandardu veľkosti mesta,
- pozitívny demografický vývoj
- mesto s bohatou históriou a množstvom kultúrnych pamiatok,
- množstvo kultúrno – spoločenských podujatí organizovaných v meste (Dni mesta, Zemiakarský jarmok, Belianska podkova a mnohé iné),
- vysoký potenciál budovania cyklodopravných komunikácií
- možnosti cezhraničnej spolupráce,
- aktívne budovanie cezhraničných partnerstiev,

SLABÉ STRÁNKY

- nízka cena práce, sezónny charakter prác a príjmov vplyvom CR,
- dostupnosť mesta verejnou osobnou dopravou (všetky druhy),
- pokrytie územia mesta Internetom a digitálnym signálom (TV),
- nedostatok sociálnych služieb poskytovaných na komunitnej báze,
- nedostatok finančných prostriedkov na riešenie technických a havarijných stavov interiérov a exteriérov škôl,
- vysoká energetická náročnosť verejných budov,
- zastaralé vybavenie školských učební
- neprepojenosť cyklodopravných komunikácií
- odliv domáceho obyvateľstva z domáceho územia za prácou
- nízka miera komunitných rozvojových programov, iniciatív, nedostatočne využitý potenciál dobrovoľníctva
- rozdrobenosť vlastníctva k pozemkom určených na ďalší rozvoj mesta

- nedoriešená dopravná koncepcia v zmysle tatranských oblúkov (v tom aj cezhranične cez Poľsko), a tiež nedostatočného prepojenia podtatranských obcí so zámerom odľahčiť Cestu slobody, ako aj vyriešenia súčasného dopravného tranzitu cez Tatry do Poľska (v súčasnosti cez Lysú Poľanu),
- nedostatočná podpora MSP, jeho štruktúra a adaptabilita na poskytovanie nových a inovatívnych služieb,

OHROZENIA

- demografický vývoj v území spôsobujúci neudržateľnosť v oblasti verejných najmä sociálnych služieb, konkurencieschopnosti miestnej ekonomiky,
- zhoršenie dostupnosti kvalitných verejných služieb – poskytovanie služieb zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb,
- nedostatočná adaptácia územia na dopady zmeny klímy,
- neochota podnikateľov združovať sa a tak ovplyvniť spokojnosť obyvateľov
- rast počtu obyvateľstva, rodín ohrozených sociálnym vylúčením,
- nízka kúpyschopnosť obyvateľstva

PRÍLEŽITOSTI

- doplnenie systému cyklistických trás vo väzbe k novým urbanizovaným územiám pozdĺž diaľnice D1, prepojenie na medzinárodnú sieť cyklotrás EUROVELO 11,
- získanie finančnej podpory z EŠIF a ostatných externých zdrojov, posilnenie medzinárodnej spolupráce,
- Dobudovanie cyklodopravných komunikácií
- Možnosť získavania finančných prostriedkov z externých zdrojov v rokoch 2016-2023
- Využitie programov financovaných z fondov EÚ
- rozvoj cezhraničnej spolupráce s Poľskom a zapojenie mesta do medzinárodných partnerstiev a programov,
- Zvyšovanie kvality poskytovaných služieb
- Využitie spolupráce škôl
- Aktivácia historického potenciálu (J.M.Petzval, Kaštieľ Strážky,...)
- podpora zamestnávania občanov všetkých ohrozených skupín prostredníctvom podnikov sociálnej ekonomiky,

STEER analýza

V nasledujúcich piatich rokoch najvýznamnejší externý vplyv je zaradenie okresu Kežmarok do skupiny najmenej rozvinutých okresov SR a tým aj širšie možnosti samosprávy a oprávnených subjektov pre čerpanie finančnej pomoci aj na nové projekty a dôsledná realizácia projektov financovaných z EŠIF v rámci pripravenej Regionálnej integrovanej územnej stratégie PHSR.

Druhým významným pozitívnym externým vplyvom môže byť technologický rozvoj umožňujúci všetkým aktérom územia významne neprofilovať ekonomické aktivity na území mesta a výrazne zlepšiť kvalitu a efektívnosť verejných služieb.

Hlavné výzvy pre mesto Spišská Belá

Ekonomické

- stabilita financovania mesta a znižovanie úverovej zadĺženosti mesta
- podpora subjektov sociálnej ekonomiky ako podpora inkluzívneho rastu a inkluzívneho trhu práce,
- vznik nových podnikateľských subjektov v oblasti zelenej ekonomiky, ekosystémových služieb a KKP,
- nové inovatívne verejné služby – sociálne služby, vzdelávanie, e-služby verejnej správy,
- rozvoj udržateľného cestovného ruchu,
- podpora a rozvoj školstva v meste.
- Presadzovanie filozofie SMART CITIES

Sociálne

- integrácia služieb sociálnej starostlivosti a služieb zdravotnej starostlivosti s dôrazom na poskytovanie služieb zamestnanosti,
- zvýšenie participácie obyvateľstva na rozvoji mesta,
- rozšírenie ponuky sociálnych služieb s dôrazom na komunitné plánovanie

Environmentálne

- podpora ekosystémových služieb a obnoviteľných zdrojov energie,
- zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov,

- adaptácia mesta /verejných priestorov na zmenu klímy,
- podpora ekologickej dopravy vrátane nemotorovej dopravy.

Jednotlivé identifikované výzvy územia mesta Spišská Belá sú premietnuté do stratégie rozvoja mesta a následne do programovej časti PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 – 2023.

Odhad možného budúceho vývoja

Z pohľadu prípravy mesta Spišská Belá na možnosti využívania externých finančných prostriedkov a najmä prostriedkov EÚ v novom programovom období sú pre rozvoj mesta najvýznamnejšie tieto témy:

- udržateľná, ekologická a bezpečná doprava, riešenie nemotorovej dopravy a parkovania, vytvorenie plánu udržateľnej mestskej mobility, podpora bezpečnej mobility v rámci mesta a jeho okolia,
- adaptácia mesta na zmenu klímy, revitalizácia mestskej zelene a riešenie funkcií existujúcich a nových verejných priestorov vrátane sídliskových plôch, nové ekosystémové služby so zameraním na udržateľný rast územia,
- investície do infraštruktúry vzdelávania vrátane ich špecializácie a zvýšenia energetickej efektívnosti, podpora nadaných a talentovaných ľudí,
- rozvoj sociálnej ekonomiky a zamestnávania znevýhodnených skupín obyvateľstva so zameraním na poskytovanie služieb vo verejnom záujme, riešenie dlhodobej nezamestnanosti nízko kvalifikovanej pracovnej sily,
- nové sociálne služby poskytované komunitou a ich integrácia so službami zdravotnej starostlivosti a novými technológiami.
- Rozšírenie kapacít materskej školy a modernizácia škôl v meste

Ambíciou mesta je posilňovať svoje postavenie nielen ako lídra v oblasti „Predmaguria“, najmä ako centra inovácií, podnikania a vzdelania s využitím tradície a kultúrnej identity a prepojením na okresné mesto Kežmarok a mesto Spišská Stará Ves.

Hospodársky potenciál mesta bude naďalej viazaný na diverzifikovanú ekonomiku okolitých miest založenú najmä na investíciách významnejších zahraničných a domácich investorov vo vybudovaných priemyselných parkoch, čo by však v prípade mesta Spišská Belá mohlo znamenať ich podporu novými, inovatívnymi službami malých podnikateľských komplementárne špecificky zameraných. Mesto tiež môže vhodným spôsobom nadviazať na svoju tradíciu remeselnej výroby a geografickú polohu – križovatka z pohľadu logistických služieb a obchodu vrátane cezhraničnej spolupráce.

Z hľadiska budúceho možného vývoja je možné očakávať tri základné scenáre rozvoja mesta:

- nulový/zotrvačný,
- progresívny /optimistický,
- realistický.

Nulový, zotrvačný scenár

Scenár vychádza z predpokladu, že sa v zásadných procesoch a oblastiach rozvoja mesta nič nezmení napr. mesto nebude mať k dispozícii externé dodatočné finančné zdroje, pokračuje nárast podielu obyvateľstva v poproduktívnom veku, charakteristická nízka dynamika vytvárania nových podnikateľských subjektov, nízke investície do verejnej infraštruktúry, trvajúci odliv ľudského kapitálu, významná dochádzka za prácou do Kežmarku a Popradu.

Tento scenár so silným vplyvom potenciálnych ohrození a neriešením slabých stránok územia môže viesť k nárastu ekonomickej závislosti obyvateľstva na sociálnych službách, rast výdavkov mesta na verejné služby, zhoršenie mestského prostredia vrátane pomalej adaptácie mesta na zmenu klímy, zhoršenie technického stavu budov, zvýšenie výdavkov mesta na ich prevádzku, nízke príjmy samosprávy .

Progresívny, optimistický scenár

Scenár je založený na participácii všetkých dotknutých subjektov mesta a vedenia mesta pri realizácii navrhnutých projektov a opatrení, využitie existujúcich kapacít mesta, maximálnom využití externých finančných zdrojov. Vytvára predpoklady nielen pre spoločnú tvorbu integrovaných projektov s okolitými mestami a obcami a posilňovanie pozície regionálneho lídra (mestskej funkčnej oblasti), ale aj pre ich financovanie a úspešnú realizáciu projektov

a aktivít v navrhnutých oblastiach rozvoja, čo zvyšuje ich dlhodobú udržateľnosť, podporuje spoluzodpovednosť občanov mesta za jeho rozvoj ako mestskej komunity.

Tento scenár zameraný najmä na posilňovanie silných stránok územia mesta a využívanie príležitostí môže viesť k udržateľnému demografickému vývoju, zlepšeniu mestského prostredia, zhodnoteniu kultúrneho a prírodného dedičstva a jeho následnému vhodnému využitiu, podpore podnikania s dôrazom na podnikanie mladých ľudí a inovácie, zvýšeniu príjmov mesta nielen z cestovného ruchu, zníženiu výdavkov úsporami podporou efektívnejších a kvalitnejších verejných služieb a výrazný nárast podnikania a zamestnanosti všetkých skupín obyvateľstva.

Realistický scenár

Scenár je výsledkom strategického a sofistikovaného riadenia rozvoja mesta založenom na dobre vypracovaných reálnych strategických dokumentoch a strategickom rozhodovaní v súlade s víziou mesta podporených finančnou stabilitou mesta a jeho atraktivitou pre obyvateľov a investorov. Jedným z hlavných znakov je premyslené využitie dostupných externých zdrojov – najmä eurofondov, tvorba spoločných projektov a účasť na významných medzinárodných projektoch, zameranie sa na využitie moderných technológií a inovácií vo verejných službách, podporu podnikania mladých a podpora vzniku nových produktov v CR a službách doplnkových k väčším priemyselným podnikom v okolí.

Tento scenár vychádzajúci zo silných stránok mesta a príležitostí a z tradícií je ďalej rozpracovaný v strategickú a programovú časť PHSR mesta Spišská Belá na úroveň troch priorit, cieľov a najvýznamnejších projektov a v Akčnom pláne na roky 2016 – 2018 s výhľadom do roku 2019 s priamou väzbou na udržateľného rozvoja v širšom kontexte. Tento scenár tiež počíta s možnými rizikami vyplývajúcich zo slabých stránok a ohrození.

Predpokladá sa pozitívny dopad na všetky oblasti rozvoja mesta Spišská Belá a posilnenie jeho postavenia ako významného partnera pre spoluprácu na miestnej, regionálnej i medzinárodnej úrovni.

Tabuľka č. 3 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Nedostatok pozornosti pracovníkov mesta realizácii PHSR Nedostatočná kapacita pre získavanie externých zdrojov/projektový manažment Orientácia na operatívne riešenia	Realizácia opatrení a projektov v PHSR Dostatok finančných prostriedkov/finančná stabilita mesta	Stagnácia mesta Zhoršenie finančnej stability mesta	10%
Technické	Vysoká miera neúspešných projektov financovaných z externých zdrojov Proces VO – dlhý čas realizácie Pripravenosť projektových zámerov	Realizácia konkrétnych projektov v PHSR	Stagnácia mesta Zhoršenie prostredia mesta, budov Rast výdavkov mesta	25%
Ekologické	Zhoršujúce sa klimatické podmienky Nová legislatíva v oblasti ŽP Havarijné/mimoriadne situácie	Realizácia konkrétnych adaptačných opatrení na zmenu klímy Projekty energetickej efektívnosti Protipovodňové opatrenia	Zhoršenie prostredia mesta, zhoršený zdravotný stav obyvateľstva, nedostatok finančných prostriedkov na niektoré investičné projekty	15%
Sociálne	Nárast chudoby, zvýšenie ekonomickej závislosti vybraných skupín obyvateľstva, zníženie bezpečnosti, odliv mladých ľudí, znižovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva	Realizácia konkrétnych projektov v sociálnej oblasti, oblasti bezpečnosti mesta a identity mesta Nízka miera participácie občanov a aktérov na realizácii PHSR	Nárast sociálno-patologických javov v meste Zníženie ekonomickej aktivity obyvateľstva	30%
Ekonomické	Makroekonomická klíma, nedostatočná ekonomická výkonnosť okolitých oblastí /regiónov Neefektívne využitie dodatočných	Realizácia najmä konkrétnych projektov v oblasti kultúry, športu	Stagnácia mesta Zhoršenie finančnej stability mesta	30%

	externých finančných zdrojov		Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily Rast výdavkov mesta	
--	------------------------------	--	---	--

STRATEGICKÁ ČASŤ PHSR MESTA SPIŠSKÁ BELÁ NA ROKY 2016 - 2023

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Spišská Belá nadväzuje na analytickú časť a jej cieľom je formulovať ciele a zostaviť vnútornú logiku stratégie vo väzbe na SWOT analýzu, rozvojové faktory a limity územia a hlavné výzvy.

Strategická časť pozostáva z vízie a strategických cieľov, prioritných oblastí a opatrení, ktoré budú podporované v rámci programu rozvoja a budú rozpracované v programovej časti do aktivít a projektov.

Vízia širšieho regiónu

V roku 2020 je región Tatry – Spiš tým územím, ktoré si ľudia zvolili pre život, prácu a oddych. Zvolili si ho pre jedinečnosť, vysokú kvalitu životného prostredia, pre stabilnú a pestrú ponuku pracovných príležitostí, služieb a hospodárskych aktivít ako podmienok vyváženého rozvoja územia.

Región Tatry – Spiš je najvýznamnejším a najznámejším územím Slovenska, v ktorom udržateľný hospodársky rozvoj rešpektuje prioritu prírodných hodnôt územia. Občania s vysokým stupňom environmentálneho vedomia sa aktívne zapájajú do plánovania a rozhodovania o veciach verejných.

Vízia mesta Spišská Belá

„Mesto Spišská Belá - mesto dynamické, moderné, kreatívne, miesto pre kvalitný život“

Súčasná doba je mimoriadne dynamická. Táto dynamika je spôsobená viacerými faktormi politického, sociálneho, ekonomického a vedecko-technického charakteru, ktoré vytvárajú príležitosť pre formovanie nového typu regiónu na princípoch medzinárodnej spolupráce a trvalo udržateľného rozvoja.

Predstavujeme si mesto Spišskú Belú ako súčasť moderného, dynamicky sa rozvíjajúceho a manažovaného funkčného regiónu TATRY - SPIŠ, ktoré by sa mohlo stať:

- súčasťou funkčného územia založeného na koncentrácii špecifického ľudského, prírodného, kultúrneho a inštitucionálneho potenciálu v prepojení na významné centrá regiónu Tatry - Spiš,
- miestom pre kvalitný život svojich obyvateľov,
- miestom cezhraničnej spolupráce, spolupráce medzi regiónmi Európy,
- miestom, ktoré posilňuje a rozvíja svoje kultúrne a historické korene .

Mesto Spišská Belá ako súčasť regiónu Tatry-Spiš

Mesto Spišská Belá a región Tatry – Spiš ako hospodárska, kultúrna a poznatková brána aj pre priľahlé regióny (Poľsko, Ukrajina, Maďarsko, Česká republika).

Predpoklady:

- dobudovanie špecifickej infraštruktúry pre podnikanie, vzdelávanie, inovácie a mobilitu,
- vytvorenie efektívne fungujúcej siete miest v okrese Kežmarok s väzbou na okresy Poprad a Stará Ľubovňa, Levoča a Spišská Nová Ves,
- rast vzdelanostnej úrovne obyvateľstva a ekonomickej aktivity obyvateľstva,
- podpora environmentálnych technológií a ekosystémových služieb ako súčasť zeleného/udržateľného rastu.

Táto stratégia a vytváranie uvedených predpokladov umožní mestu Spišská Belá čeliť nasledovným hrozbám:

- negatívna migrácia najmä mladých vzdelaných ľudí,
- znižovanie vzdelanostnej úrovne a dostupnosti kvalifikovanej pracovnej sily,
- zvyšovanie ekologických záťaží a budúcim výdavkom do environmentálnej infraštruktúry,
- orientácia len na poskytovanie služieb v oblasti cestovného ruchu,

- zvyšovanie daňového zaťaženia obyvateľstva a podnikateľov v meste,
- zhoršenie dostupnosti a kvality poskytovaných verejných služieb.

Stratégia mesta Spišská Belá je stratégiou založenou na silných stránkach územia a identifikovaných príležitostiach, proaktívna, vychádzajúca zo špecificky miestneho prístupu, orientovaná na dosiahnuteľné výsledky a územnú súdržnosť.

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

PRÁCA a PODNIKANIE v meste

Samospráva sa bude neustále usilovať o zlepšenie podmienok na rozvoj podnikania – v tejto oblasti ide o efektívne využitie a zhodnotenie existujúcich objektov a pozemkov, poskytnutie pomoci mesta pre príchod malých investorov, a zlepšenie vzájomnej komunikácie a spolupráce podnikateľov a samosprávy (organizovanie pravidelných stretnutí obce a predstaviteľov podnikateľov zameraných na vzájomné informovanie sa o svojich zámeroch a potrebách, propagácia domácich podnikateľských subjektov a miestnych výrobkov/služieb, využívanie spoločnej propagácie mesta a podnikateľov).

Podpora malého podnikania bude smerovaná do podpory podnikateľských subjektov vytvárajúcich pracovné miesta priamo v meste so zameraním na využívanie existujúceho potenciálu územia najmä v službách, zelenej ekonomike a obnovených tradičných výrobných.

Oblasť rozvoja a podpory cestovného ruchu. Cestou, ako zvýšiť a udržať záujem návštevníkov o mesto Spišská Belá a jeho okolie, rozšírenie a skvalitnenie ponuky služieb CR podľa medzinárodných štandardov.

Snahou poskytovateľov gastronomických a ubytovacích služieb by malo byť udržať kvalitu služieb, zatriktívniť ich ponuku (vzhľad okolia, čistota, zeleň, bezbariérovosť, oddychové miesta, sociálno-hygienické zariadenia), zvýšiť dostupnosť služieb (prevádzková doba, označenie, dopravná dostupnosť) a rozšíriť ponuku služieb (regionálne gastronomické špeciality, služby vyššieho štandardu, animačné programy a zážitkové podujatia).

Samospráva bude naďalej organizovať široké spektrum atraktívnych podujatí a v spolupráci s ďalšími subjektmi vytvorí komplexnú ponuku služieb a produktov CR pre rôzne cieľové skupiny návštevníkov (OOCR, ostatné subjekty v území). Bude potrebné nájsť nové komunikačné posolstvo a odlíšiť komunikáciu mesta Spišská Belá od komunikácie zameranej len na CR spojený s Vysokými Tatrami a Pieninami, založené na tradícii a historických hodnotách.

Jedným z dôležitých krokov na ceste k modernej samospráve je aj zlepšenie externej komunikácie samosprávy mesta. V oblasti externej komunikácie je potrebné zvýšiť ponuku a využitie komunikačných kanálov a aktivity zamerať na jednotlivé cieľové skupiny. Mesto Spišská Belá bude cielenejšie a systematickejšie podporovať činnosť občanov, záujmových skupín a mimovládnych organizácií pri realizácii verejnoprospešných projektov, poskytovať im priestor na propagáciu (napr. aj formou zavedenia participatívneho rozpočtu).

Na zlepšenie dopravnej obslužnosti mesta bude potrebné zlepšiť dostupnosť mesta ekologickou a udržateľnou dopravou. Mesto Spišská Belá v rámci prípravy a realizácie Integrovaného dopravného systému PSK (IDS PSK) vybuduje minimálne jeden spoločný prestupný bod vrátane infraštruktúry v meste a v spolupráci s inými subjektmi aj v okolí mesta napr. v Tatranskej Kotline, čím zníži tlak na parkovanie v centre mesta (inteligentné zastávky, cyklistická infraštruktúra a pod.). Budúcnosť prinesie aj rast využitia ekologických dopravných prostriedkov a foriem dopravy – cyklodopravy, elektromobility a verejnej osobnej dopravy. V súvislosti s požiadavkami IDS je možné aj na úrovni mesta vypracovať Plán udržateľnej mobility mesta Spišská Belá ako spoločnú aktivitu samosprávy a občanov mesta. Rovnako bude potrebné doriešiť bezpečnosť na cestách 1.tiredy č.66 a č.77 – potreba prestavby križovatky v centre mesta a križovatky pri cintoríne.

Rozvoj nemotorovej dopravy je jednou z ciest, ako znížiť podiel automobilovej dopravy a finančných požiadaviek na jej zabezpečenie (údržba cestnej siete, nové parkoviská a systém) v meste Spišská Belá. Samospráva bude systematicky budovať bezbariérové a bezpečné trasy pre peších, cyklistov a korčuliarov, podporovať vhodné systémové riešenia (časové obmedzenie premávky, inteligentné systémy riadenia premávky a pod.).

Podporí tiež ďalšie budovanie infraštruktúry pre cyklistov (stojany pre bicykle, parkovacie miesta pre bicykle...) najmä na verejných priestranstvách, pri zariadeniach CR, pred školskými zariadeniami a zariadeniami pre voľný čas a pod. Samospráva v spolupráci s neziskovými organizáciami bude propagovať výhody nemotorovej dopravy, motivovať podnikateľské subjekty k vytváraniu podmienok pre zvýšenie podielu nemotorovej dopravy na celkovom podiele dopravy v meste. Dôležité bude podporovať vybudovanie doplnkovej infraštruktúry k cyklotrasám (rozhľadne, verejné toalety, prístrešky pre cyklistov,)

Pre rozvoj mesta a prípadne novú výstavbu je nevyhnutná modernizácia technickej infraštruktúry – bude potrebné rekonštruovať zastarané siete, ale aj modernizovať a budovať nové inžinierske siete. Úlohou samosprávy bude zabezpečiť systémový rozvoj inžinierskych sietí, t. j. spolupracovať s vlastníkmi a prevádzkovateľmi inžinierskych sietí, koordinovať ich postup pri rekonštrukcii inžinierskych sietí a vytvárať aktuálnu technickú mapu mesta.

Významný bude aj rozvoj informačnej infraštruktúry ako predpoklad rýchlej a efektívnej komunikácie. Dobudovanie siete kvalitnej optickej mestskej siete, sprístupnenie WiFi sietí vo vybraných lokalitách (verejných priestoroch), inštalovanie inteligentných informačných tabúl na frekventovaných miestach, ktoré prispievajú nielen k informovanosti občanov a návštevníkov mesta, ale podporia aj podnikateľské aktivity na území mesta. Všetky plánované aktivity mesta budú smerovať k podpore tzv. filozofie „SMART CITIES“ t.j. podpory tzv. inteligentných riešení.

SOCIÁLNA OBLASŤ

ĽUDIA v MESTE

Sociálne služby zabezpečuje mesto v súlade s platnou legislatívou. V rámci stratégie zvýšenia podielu sociálnych služieb poskytovaných komunitou a s cieľom zlepšiť sociálnu situáciu cieľových skupín (seniori, rodina v núdzi, ohrozená rodina, a pod.) bude potrebné integrovať služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti vo väzbe na okresné mesto Kežmarok.

Cieľom PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 – 2023 je vytvoriť podmienky na efektívne a kvalitné poskytovanie existujúcich a podporu vzniku nových sociálnych služieb v zmysle platnej legislatívy v úzkej spolupráci s neverejnými poskytovateľmi.

Je potrebné pravidelne realizovať rôzne typy aktivít vo verejných priestoroch a takisto seniorom poskytnúť vhodnú formu finančného príspevku umožňujúceho účasť na vybraných aktivitách. Starnutie populácie je najdôležitejším fenoménom demografického vývoja v súčasnom svete a prejavuje sa svojimi dôsledkami i v podmienkach mesta Spišská Belá. Mesto Spišská Belá vytvorí podmienky pre aktívne starnutie obyvateľstva využitím ich vedomostí a zručností pre rozvoj mesta v oblasti neformálneho a záujmového vzdelávania, vytváraním podmienok pre ich dobrovoľnícku činnosť.

Nová legislatíva v oblasti poskytovania sociálnych služieb na miestnej úrovni - podpora prechodu inštitucionalizovaných služieb na služby komunitné vytvára ďalší priestor pre **rozšírenie opatrovateľskej služby** ako služby poskytovanej fyzickej osobe v jej domácom prostredí, počet prijímateľov sociálnej služby bude rásť. Podpora komunitných služieb si vyžaduje vybudovanie **komunitného centra** aj **riešenie poskytovania stravovacích služieb pre seniorov, siete denných centier a stacionárov** v spolupráci aj s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb, príp. rozšírenie existujúceho pobytového sociálneho zaradenia o týždenné pobyty, dočasnú starostlivosť a pod.

Integrácia služieb poskytovania zdravotnej starostlivosti a služieb sociálnej starostlivosti bude možná aj zriadením Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS) umiestneným v meste ako centrum siete poskytovateľov v širšom území mesta zahrňujúce poskytovanie služieb zdravotnej starostlivosti, vybraných sociálnych služieb a služieb podpory zdravia. Táto sieť by mala byť doplnená sieťou športových zariadení a voľnočasových aktivít v rámci mesta a jeho širšieho okolia ako súčasť programov podpory zdravia.

Mesto Spišská Belá je súčasnosti zriaďovateľom pobytových sociálnych služieb, tieto sú poskytované aj neverejnými poskytovateľmi v súlade s novelou zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov.

Priestor na zlepšenie je aj v oblasti koordinácie a komunikácie sociálnych služieb. Samospráva bude pravidelne organizovať stretnutia inštitúcií pôsobiacich v sociálnej oblasti a zisťovať údaje o štruktúre a potrebách jednotlivých sociálnych skupín (aktualizácia Plánu komunitných

služieb). V regionálnych a miestnych médiách bude informovať o činnosti inštitúcií pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb a v spolupráci s partnermi bude realizovať propagačné aktivity zamerané na zvýšenie tolerancie obyvateľov voči osobám ohrozeným sociálnym vylúčením, elimináciu spoločenských predsudkov v sociálnej oblasti a zlepšenie informovanosti osamelých a izolovaných občanov, zavedie nové e-služby a sociálne služby využívajúce IKT pre seniorov.

V oblasti zlepšenia občianskej vybavenosti samospráva podporí výstavbu chýbajúcich prevádzok obchodu a služieb a zabezpečí modernizáciu objektov služieb vo vlastníctve mesta. Podporí úpravu objektov a komunikácií tak, aby pomohla odstrániť bariéry obmedzujúce pohyb a medziľudskú komunikáciu, čím uľahčí pohyb a orientáciu seniorom, zdravotne postihnutým, rodičom s kočíkmi, či cudzincom/návštevníkom mesta. Bude sa snažiť dosiahnuť vyvážený pomer medzi oddychovými a parkovacími plochami na území mesta.

V rámci vzdelávacej infraštruktúry je potrebné **optimalizovať dostupnosť predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, záujmového vzdelávania a rôznych foriem ČŽV.**

Na zabezpečenie kvalitného vzdelávania je potrebné modernizovať tak materiálno-technické vybavenie materských a základných škôl, ako aj prvky výchovno-vzdelávacieho systému, rozšíriť ponuku celoživotného vzdelávania s prepojením na záujmové príp. informálne vzdelávanie. V rámci tejto oblasti je potrebné dobudovať a modernizovať športové areály pri základných školách a tiež odborné učebne v základných školách. Obidva tieto prvky ovplyvňujú svojimi aktivitami, pravidlami a financovaním jednotlivé školy, školské zariadenia a zriaďovateľov – kam patrí samospráva, štát a jeho inštitúcie.

Na rozvoj vzdelávania samospráva využije aj prostriedky z fondov EÚ a vlastné rozpočtové prostriedky.

Kultúra, šport a iné spôsoby aktívneho využívania voľného času sú dôležitou súčasťou zdravia a kvalitného života obyvateľov mesta. Podmienky v meste Spišská Belá sú v súčasnosti dobré, sú ovplyvnené aj aktivitami v oblasti podpory CR, napriek tomu ich občania hodnotia ako nedostačujúce. Preto bude potrebné modernizovať materiálno-technické podmienky a zlepšiť systém pravidelnej ochrany a údržby objektov a priestorov v majetku mesta určených na

šport, kultúru a voľný čas (stanoviť režim využívania priestorov, zdokonaľiť funkciu správcu, zabezpečiť napojenie objektu na PCO/kamerový systém), dobudovať nové zariadenia a multifunkčné plochy a niektoré zariadenia a plochy vhodným spôsobom revitalizovať.

Úlohou samosprávy zlepšiť ponuku a kvalitu podujatí a zvýšiť informovanosť v tejto oblasti aj v úzkej spolupráci s neziskovými organizáciami a podporiť komunitné iniciatívy najmä v oblasti alternatívnych a nových aktivít pre voľný čas.

Lepšiu starostlivosť o kultúrne objekty a kultúrne dedičstvo bude možné dosiahnuť spoluprácou subjektov v meste a viac zdrojovým financovaním, využitím možností sociálnej ekonomiky a dobrovoľníckych aktivít vrátane cezhraničnej medzinárodnej spolupráce.

Na udržanie záujmu obyvateľov o miestnu kultúru bude samospráva musieť inovovať ponuku a propagáciu kultúrnych podujatí v meste. To znamená zabezpečiť ich žánrovú pestrosť, pravidelne informovať obyvateľov o kultúrnom dianí v meste, podporovať a koordinovať činnosť záujmových útvarov (spojenie s inými kultúrnymi podujatiami v regióne) a významnejšie ich zapájať do organizovania podujatí a najmä hľadať moderné formy ich propagácie medzi verejnosťou.

Pohyb je jedným zo spôsobov ako podporiť zdravý životný štýl, zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva a znížiť výskyt civilizačných chorôb. V súčasnej dobe je potrebné nielen zvýšiť záujem obyvateľov o športové a pohybové aktivity najmä u mladých ľudí a seniorov, ale aj vytvoriť vhodné podmienky pre rôzne druhy športu a pohybových aktivít v meste aj ako súčasť adaptačných opatrení zmeny klímy.

Samospráva plánuje modernizovať športoviská v rámci objektov MŠ a ZŠ i mimo nich - dobudovať a sprístupniť trasy pre pohybové aktivity obyvateľov – dobudovanie cyklochodníkov a cyklotrás, multifunkčné plochy, detské a workoutové ihriská, bežecké a bežkárske trasy, značené turistické trasy ako chodníky zdravia v obci a okolí vhodne doplňujúce infraštruktúru CR.

Práca s mládežou je oblasťou, ktorú samospráva rieši už niekoľko rokov. Napriek tomu si vyžaduje intenzívnejšie realizovať aktivity zamerané na zvýšenie záujmu mládeže o verejné

dianie. Na podporu aktivít organizovaných, ale aj neformálnych mládežníckych skupín bude potrebné využiť skúsenosti mládežníckych organizácií a financie z viacerých zdrojov.

Samospráva bude podporovať projekty, ktoré sú zamerané na rozvoj životných hodnôt a zlepšenie medziludskej komunikácie mladých ľudí, tiež projekty týkajúce sa ich budúcnosti (zamestnanie, vlastné podnikanie, zvyšovanie vzdelávania a získavanie zručností, bývanie, vlastná rodina) a projekty, ktoré podporujú aktívnu účasť mládeže vo verejnom živote. Jednotlivé činnosti by mal zastrešovať koordinátor pre prácu s mládežou.

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

MESTO a PRÍRODA

Vďaka rôznorodým podmienkam a členitosti územia sa v blízkosti mesta Spišská Belá nachádzajú pestré spoločenstvá fauny a flóry a zaujímavé útvary, z ktorých mnohé podliehajú ochrane v rôznych stupňoch ochrany (TANAP, PIENAP).

Kvalita životného prostredia je významnou a nevyhnutnou podmienkou kvality života v meste. Mesto bude realizovať opatrenia na zníženie znečistenia životného prostredia. V oblasti ovzdušia pôjde o monitoring znečistenia ovzdušia, ochranu pred hlukom a prachom. Zameria sa tiež na odstránenie a prevenciu vzniku čiernych skládok odpadu a zamedzenie šírenia invázných druhov rastlín a živočíchov. Zároveň bude podporovať existenciu prirodzených rašelinísk v katastri mesta.

Súčasťou starostlivosti o životné prostredie je aj systém odpadového hospodárstva, ktorý nemôže životné prostredie zaťažovať. Samospráva sa zameria na zdokonalenie systému odpadového hospodárstva, t. j. na zlepšenie systému zberu komunálneho odpadu a jeho jednotlivých zložiek, zároveň bude motivovať obyvateľov a inštitúcie, aby minimalizovali a triedili odpad.

Ďalším krokom na zlepšenie starostlivosti o životné prostredie bude zvýšenie záujmu obyvateľov o ochranu a tvorbu životného prostredia. Samospráva bude v úzkej spolupráci

s TANAP a PIENAP podporovať podujatia zamerané na zvýšenie záujmu občanov o prírodu a ochranu životného prostredia; propagovať výskyt vzácnych spoločenstiev fauny, flóry a prírodných útvarov; podporovať využitie krajinných prvkov a vzácnych prírodných lokalít na výchovno-relaxačné účely pre obyvateľov a návštevníkov mesta (náučné chodníky), udržiavať existujúce a budovať nové chodníky a podporovať využívanie obnoviteľných prírodných zdrojov a alternatívnych zdrojov energií v rámci naplňania filozofie SMART CITIES (tzv. inteligentné, moderné, inovatívne riešenia).

OTVORENÁ SAMOSPRÁVA – prierezová oblasť PHSR ako horizontálna priorita

Mestský úrad zabezpečuje administratívne a podporné služby súvisiace s činnosťou orgánov mesta a voľbami. Medzi dôležité procesy samosprávy patrí manažment, plánovanie a kontrola.

Aby samospráva mohla zabezpečiť rozvoj mesta vo všetkých oblastiach, vytýčených v dokumente PHSR, potrebuje sa aj sama modernizovať. Modernizácia samosprávy zahŕňa tak zlepšenie materiálno-technických podmienok a elektronizáciu a integráciu služieb, ako aj vytváranie podmienok pre zamestnancov a ich profesijný rozvoj.

Mesto Spišská Belá má dobré predpoklady na zlepšenie svojej finančnej výkonnosti (príjmovej časti rozpočtu najmä nedaňových príjmov v časti bežných príjmov bez zvyšovania miestnych daní a poplatkov), zvýšenie podielu fondov EÚ a iných zdrojov na financovaní kľúčových rozvojových projektov podporou spolupráce s neziskovými subjektmi a súkromným sektorom vrátane zapojenia mesta do medzinárodných sietí, programov a partnerstiev.

Mesto Spišská Belá bude postupne zavádzať nové e-služby samosprávy, posilní orientáciu na klienta – občana/návštevníka/investora s cieľom poskytovať kvalitné služby moderným spôsobom.

PROGRAMOVÁ ČASŤ PHSR MESTA SPIŠSKÁ BELÁ NA ROKY 2016 – 2023

CIEĽ : Moderné, bezpečné a progresívne sa rozvíjajúce mesto

HOSPODÁRSKA OBLASŤ PRÁCA A PODNIKANIE V MESTE				
Oblasť	Hlavné problémy/ Identifikované problémy	Navrhované projekty/aktivity	Navrhované formy financovania	Odhadovaný rozpočet
1.1. Technická infraštruktúra – doprava	<ul style="list-style-type: none"> • zlý technický stav - oprava a udržiavanie miestnych komunikácií sa nevykonáva preventívne, ale spravidla až v havarijnej situácii, • nie je zabezpečený bezbariérový prístup po miestnych komunikáciách • chýba spoločný prestupný bod 	<p>P 1.1.1 Sieť cyklistických komunikácií a cyklotrás ako súčasť regionálnej siete vrátane doplnkovej infraštruktúry</p> <p>P 1.1.2. Sieť bezpečných miestnych komunikácií (modernizácia miestnych komunikácií + cielené osvetlenie priechodov pre chodcov, bezbariérový prístup k verejným službám/budovám)</p> <p>P 1.1.3. Spoločný prestupný bod IDS /vrátane statickej dopravy/</p>	<p><i>Projekty je možné financovať z IROP 2014-2020/PO 1 tzv. bezpečné projekty, PO 5</i></p> <p><i>Programu cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014-2020</i></p>	
1.2. Infraštruktúra pre miestnu ekonomiku	<ul style="list-style-type: none"> • absencia kvalitného vysokorýchlostného internetu • slabý dôraz na zelenú ekonomiku, • vysoká závislosť miestnej ekonomiky na CR, priemysle v okresnom meste a verejnej správe /verejných službách • nízka dynamika vzniku nových 	<p>P 1.2.1. Zelené podnikanie (podpora podnikania s pozitívnym vplyvom na ŽP, využitie možností NP PIENAP s dôrazom na vyvážanie pracovných miest v službách, poľnohospodárstve a podnikanie žien)</p>	<p><i>Projekt je možné financovať z OP VVaf,</i></p> <p><i>Program cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014 - 2020,</i></p> <p><i>Program COSME, ŠR – AP NRO Kežmarok</i></p>	

	podnikateľských subjektov	P 1.2.2. Miestny podnik sociálnej ekonomiky	<i>OP IZ/PO2, IROP/PO5 PRV 2014-2020 OP KŽP</i>	
1.3. Cestovný ruch	<ul style="list-style-type: none"> dlhodobá absencia tvorby nových produktov a služieb podľa medzinárodných štandardov pre destinácie v blízkosti chránených oblastiach, nevyužívaný potenciál tradícií a histórie 	<p>P 1.3.1. Od Tatier k Dunaju Inovatívne portfólio nových služieb a produktov CR</p> <p>P 1.3.2 Zemiansky dvor Šarpanec – pri kaštieli (projekt súkromného sektora)</p> <p>P 1.3.4 Prechádzka Spišskou Belou virtuálne (mobilná aplikácia pre informovanie verejnosti o meste, ponuke CR a pod.)</p> <p>P 1.3.5 Rekreačný areál Štrkovisko Strážky – pri kaštieli (projekt súkromného sektora)</p>	<p><i>Projekt je možné financovať z OP Val,</i></p> <p><i>PRV</i></p> <p><i>Program cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014 – 2020 , PRV IROP/PO5</i></p> <p><i>Súkromné finančné zdroje</i></p>	
1.4 Otvorená a efektívna samospráva	<ul style="list-style-type: none"> nedostatočné využívanie moderných IKT v komunikácii s občanmi (elektronická otvorená komunikácia), podnikateľmi a návštevníkmi absencia kvalitne spracovaných komplexných informácií v digitálnej podobe 	<p>P 1.4.1 Digitálne mesto (vytvorenie podmienok pre všetky typy elektronických služieb samosprávy vrátane podpory elektronických médií a e-participácie obyvateľstva na spravovaní vecí verejných – optická sieť, verejne dostupný internet)</p> <p>A 1.4.2 Aktualizácia a digitalizácia ÚPN</p>	<p><i>Projekt je možné financovať z OP EVS</i></p> <p><i>OP Val</i></p> <p>CLLD Stratégia</p>	
SOCIÁLNA OBLASŤ ĽUDIA V MESTE				

Oblasť	Hlavné problémy/ Identifikované problémy	Navrhované projekty/aktivity	Navrhované formy financovania	Odhadovaný rozpočet
2.1 Bývanie	<ul style="list-style-type: none"> • udržanie príjmov mesta • udržateľný manažment bytového fondu 	<p>P 2.1.1 Príprava územia pre nové IBV (vysporiadanie pozemkov, vybudovanie inžinierskych sietí)</p> <p>P 2.1.2 Podpora výstavby nájomných bytov, bytov do osobného vlastníctva, obnova existujúceho bytového fondu</p>	<p>Vlastné zdroje mesta</p> <p>súkromné finančné zdroje</p> <p>Štátny fond rozvoja bývania, Ministerstvo dopravy a výstavby SR</p>	
2.2.Sociálne služby a zdravotníctvo	<ul style="list-style-type: none"> • absencia vybraných služieb pre seniorov, • neudržateľnosť kvalitných služieb • nedostatočná integrácia vybraných verejných služieb 	<p>P 2.2.1CIZS – Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti (kombinované, viacúčelové a komplexné služby zdravotnej starostlivosti prípadné spojené so sociálnymi službami)</p> <p>P 2.2.2 Centrum sociálnych služieb (rozšírenie zariadenia opatrovateľskej služby, zriadenie zariadenia pre seniorov, denného centra v Strážkach)</p> <p>P 2.2.3 Komunitné centrum s komunitnou (mestskou) záhradou so zázemím</p> <p>P 2.2.4 Modernizácia cintorínov v Spišskej Belej a v Strážkach</p>	<p><i>Projekt je možné financovať z IROP 2014-2020/PO 2,</i></p> <p><i>OP IZ /PO4,</i></p> <p><i>PRV/IROP – CLLD stratégia</i></p> <p><i>OP Val</i></p> <p><i>Vlastné zdroje mesta</i></p>	
2.3. Školstvo, vzdelávanie a mládež	<ul style="list-style-type: none"> • pokles kvality vzdelávania, • minimálna ponuka programov ČŽV , 	<p>P 2.3.1 Rozšírenie kapacity materského školstva (zvýšenie kapacity materskej školy)</p>	<p><i>Projekty je možné financovať z IROP 2014-2020/PO 2,</i></p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • absencia prepojenia vzdelávania s potrebami miestnej ekonomiky najmä CR • zlý technický stav budovy MŠ a ZŠ (potreba prístavby a nadstavby ZŠ na Štefánikovej ulici) • zníženie prevádzkových nákladov samosprávy (energetická náročnosť verejných budov) 	<p>formou prístavby a prestavby)</p> <p>P 2.3.1 Zvyšovanie odborného vzdelávania na základných školách (zriadenie a modernizácia odborných učební vrátane telocviční a športových zariadení pre potreby školy)</p> <p>P 2.3.3 Vzdelanie pre budúcnosť (podpora špecializácie a individuálnych aktivít ZŠ vrátane MŠ a pedagogických pracovníkov, využitie škôl pre ČŽV, podpora neformálneho a neformálneho vzdelávania)</p> <p>P 2.3.4 Podpora umeleckého vzdelávania</p> <p>P 2.3.5 Vybudovanie infraštruktúry pre záujmové vzdelávanie (napr. športoviská, detské ihriská, dopravné ihrisko)</p>	<p>OP IZ/PO1</p> <p>IROP/RIÚS PSK</p>	
<p>2.4 Kultúra a voľný čas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • technický stav vybraných kultúrnych a historických objektov kultúrnych aktivít, • nedostatočné zhodnotenie , jedinečností a významných osobností obce v rôznych kontextoch 	<p>P 2.4.1 Obnova a dobudovanie infraštruktúry pre kultúru a voľný čas (zvonica, interaktívna galéria, tematická cesta)</p> <p>P 2.4.2 Komunitná (mestská) záhrada</p> <p>P 2.4.3 Zriadenie Mestskej galérie v</p>	<p><i>Projekt je možné financovať z Programu cezhraničnej spolupráce SK-PL 2014-2020,</i></p> <p><i>Komunitárneho programu Európa pre občanov 2014 - 2020</i></p>	

		Spišskej Belej (ako centra	IROP/PO5	
2.5 Šport a voľný čas	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné využívanie existujúcej infraštruktúry pre voľnočasové aktivity obyvateľov a návštevníkov • absencia vybranej infraštruktúry pre šport a voľný čas 	<p>P 2.5.1 15 minút + denne pre zdravie (sieť a podpora dostupných možností pre šport-dobudovanie cyklistickej infraštruktúry, korčuliarske a skatebordové chodníky/dráhy, a podpora tradičných športových klubov a organizácii v meste)</p> <p>P 2.5.2 Výstavba hokejbalovej (športovej) haly (ako súčasť areál futbalového štadióna)</p> <p>P 2.5.3 Modernizácia športového areálu na Moskovskej ulici</p> <p>P 2.5.4 Výstavba viacúčelového športového ihriska v Strážkach</p> <p>P 2.5.5 Modernizácia futbalového ihriska v Strážkach (jeho prestavby na viacúčelový areál)</p>		
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ				
MESTO A PRÍRODA				
Oblasť	Hlavné problémy/ Identifikované problémy	Navrhované projekty/aktivity	Navrhované formy financovania	Odhadovaný rozpočet
3.1 Ochrana a obnova ŽP	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočne prispôsobené verejné priestory • prepojenie histórie, prírody a CR 	P 3.1.1 Zelené verejné priestory (iniciatívy ako riadené mestské zásahy spojené s adaptáciou mesta na zmenu klímy, podporou zdravia a CR)	<p><i>Projekt je možné financovať z OP KŽP, PRV a IROP/PO 5</i></p> <p>AP NRO Kežmarok</p>	

		<p>P 3.1.2 Nakladanie s odpadmi (podpora triedenia komunálneho dopadu a energetické resp. iné využitie komunálneho odpadu)</p> <p>P 3.1.3 Skládkovanie komunálneho dopadu (rozšírenie riadenej skládky komunálneho odpadu v Spišskej Belej)</p> <p>P 3.1.4 Ochrana a revitalizácia mestských lesov</p> <p>P 3.1.5 Ochrana prírodných rezervácií (rašeliniská a iné územia)</p>		
<p>3.2 Energetická efektívnosť, adaptácia na zmenu klímy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • absencia využívania obnoviteľných a alternatívnych energetických zdrojov • vysoká energetická náročnosť verejných budov 	<p>P 3.2.1 Zelená pre udržateľný energetický manažment</p> <p>P 3.2.1 Vodozadržné opatrenia (s cieľom zadržania povrchovej vody v intraviláne mesta)</p> <p>P 3.2.1 Nízkouhlíková stratégia (vypracovanie stratégie pre územie mesta, prípadne okolitého regiónu)</p>	<p><i>Projekt je možné financovať z OP KŽP, PRV a IROP</i></p> <p><i>Dotačné zdroje zo štátneho rozpočtu</i></p>	

Schválenie jednotlivých projektov si bude vyžadovať úpravu rozpočtu mesta postupne na roky 2016-2023 vytvorením rezervy na služby spojené s prípravou žiadostí o NFP, prípravy projektovej dokumentácie a spolufinancovanie.

Vybrané projekty sa môžu po dohode na úrovni územných samospráv realizovať ako tzv. integrované projekty a integrované balíčky, čo môže znížiť investície obce na spolufinancovanie, prípravnú fázu - projektová príprava, vysporiadanie vlastníckych vzťahov a pod.

Realizačná časť PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 -2023

Strategické plánovanie na úrovni mesta je nepretržitý proces zabezpečenia rovnováhy medzi cieľmi a možnosťami mesta v neustále sa meniacom prostredí. Účelom strategického plánovania je stanoviť jasné, merateľné a dosiahnuteľné ciele a spôsob ich dosiahnutia. Strategické plánovanie je tvorivá skupinová činnosť založená na vzájomnej spolupráci a hľadaní optimálnych riešení. Proces strategického plánovania riadi vedenie obce, ktoré má celkový prehľad o aktuálnej situácii v obci a väzbách na vonkajšie prostredie (napr. stratégia a projekty okresného mesta, stratégia rozvoja regiónu, spolupracujúce subjekty) . Medzi hlavné procesy strategického plánovania patrí:

1. programovanie – tvorba strategických a koncepcných dokumentov a výber projektov, spoločné stratégie (napr. CLLD stratégia, AP pre NRO okres Kežmarok),
2. implementácia – realizácia a financovanie projektov (aj spoločných projektov),
3. monitorovanie a hodnotenie – zisťovanie a kontrola - ako sa projekty realizujú, ako projekty prispeli k rozvoju mesta a aktualizácia/revízia strategických dokumentov, návrhy nových projektov a spoločného postupu.

Realizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta bude pozostávať z prípravy a realizácie navrhnutých kľúčových projektov a následne jednotlivých projektových aktivít. Zoznam kľúčových projektov (aktivít investičného a rozvojového charakteru) bude uvedený v akčnom pláne na obdobie nasledujúcich troch rokov, ktorý sa bude každoročne aktualizovať.

Medzi kľúčové úlohy vedenia mesta bude patriť:

- zabezpečiť prípravu a realizáciu projektov, ktoré prinesú pre mesto želaný efekt a budú dlhodobu udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu mesta finančné prostriedky potrebné na prípravu a realizáciu navrhnutých projektových aktivít,
- podporovať spoluprácu medzi hlavnými aktérmi rozvoja mesta a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať prípravu a realizáciu kľúčových projektov na úrovni projektových aktivít a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe vopred stanovených merateľných ukazovateľov.

Cieľom monitoringu je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia/projekty navrhnuté v PHSR:

- Monitoring plnenia akčného plánu sa uskutoční raz ročne. Monitorovanie poskytne informácie o realizácii čiastkových aktivít, projektov a opatrení. Správa o monitoringu AP bude každoročne predložená ako súčasť materiálu „ Stav plnenia PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 - 2023“.
- Hodnotenie plnenia akčného plánu sa uskutoční raz ročne k 31.12. Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na územie a bude podkladom na aktualizáciu dokumentu PHSR vzhľadom na prebiehajúce zmeny. Správa o hodnotení AP bude súčasťou materiálu „Záverečný účet mesta Spišská Belá “ za daný rok.
- Aktualizácia akčného plánu sa môže uskutočniť raz ročne, t. j. v čase prípravy rozpočtu mesta na nasledujúci rok. Pri aktualizácii akčného plánu budú zohľadnené aj pripomienky odbornej a širokej verejnosti, tiež skutočnosti vyplývajúce z čiastkových strategických dokumentov mesta, prípadne iných dokumentov na regionálnej a národnej úrovni.

Akčný plán mesta je zoradený podľa oblastí, priorít, príp. opatrení. Ku každému opatreniu/integrovanému projektu je priradený garant, ktorého úlohou je zabezpečiť realizáciu navrhnutých aktivít. Odborný garant bude zodpovedný za:

- začlenenie finančných požiadaviek na realizáciu aktivít do rozpočtu mesta, prípadne návrh financovania projektu,
- komunikáciu s externými partnermi pri realizácii aktivít/projektu,
- realizáciu aktivít/projektov najmä v kompetencii samosprávy,
- zabezpečenie podkladov pre monitoring a aktualizáciu strategického dokumentu, t. j. poskytnúť údaje o aktivitách, ktoré boli realizované v uplynulom období, ktoré sú naplánované na aktuálny rok a ktoré je potrebné realizovať v ďalšom období.

Na monitorovanie a hodnotenie jednotlivých častí strategického dokumentu (cieľov, opatrení a projektov/projektových aktivít) slúžia merateľné ukazovatele. Ich hodnoty sa zbierajú po rokoch. V tabuľke merateľných ukazovateľov sú uvedené stĺpce pre východiskové hodnoty (roky 2013 – 2014) a stĺpce pre obdobie platnosti PHSR (2016 – 2023). Ako merateľné ukazovatele sú navrhnuté predovšetkým tie, ktoré sa týkajú výstupov v danej oblasti. Ďalej to

môžu byť merateľné ukazovatele výsledkov, ktoré sledujú strednodobý efekt alebo merateľné ukazovatele vplyvov/dopadu, ktoré sledujú dlhodobý efekt, napr. dopady na cieľovú skupinu. Okrem toho sú medzi merateľné ukazovatele zaradené aj tie, ktoré popisujú samotnú cieľovú skupinu v danej oblasti.

Aplikácia PHSR mesta Spišská Belá 2016 – 2023

V roku 2016 bude PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 – 2023 predložený na schválenie mestskému zastupiteľstvu. V roku 2022 sa uskutoční predbežné záverečné vyhodnotenie PHSR 2016 – 2023 a spracovanie nového PHSR. V období 2016 – 2023 sa uskutoční po obdobiach n+2 realizácia akčného plánu, t. j.: začlenenie aktivít z akčného plánu do rozpočtu a plánu činnosti samosprávy, realizácia navrhnutých aktivít v danom roku, monitorovanie a vyhodnotenie plnenia aktivít v danom roku a aktualizácia akčného plánu na ďalšie obdobie.

Súbor ukazovateľov pre vypracovanie PHSR vo vzťahu k strategickým cieľom je definovaný vo vzťahu k vízii a strategickým cieľom PHSR, cieľom PHSR PSK a cieľom NSRR a okrem kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov pre jednotlivé ciele zahŕňa aj nasledovné ukazovatele:

- počet obyvateľov v produktívnom veku,
- počet obyvateľov v predproduktívnom a produktívnom veku,
- podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na celkovom počte obyvateľov,
- miera nezamestnanosti,
- časová a územná dostupnosť jednotlivých sídiel prostriedkami VOD
- kvalita sídla (miestnych/mestských častí) - dopravné spojenie, ubytovanie, stravovanie, informačný systém, propagácia, rekreačné a športové aktivity, kvalita kontaktného pásma sídla – prechod medzi zastavaným a nezastavaným územím, väzby na okolitú krajinu,

Realizáciu PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 – 2023 bude zabezpečovať stála **pracovná skupina pre realizáciu PHSR** zložená so zástupcov mesta a prípadne aj externých odborníkov menovaných primátorom mesta.

FINANČNÁ ČASŤ PHSR MESTA SPIŠSKÁ BELÁ NA ROKY 2016 – 2023

Analýza finančných potrieb

Najväčšia potreba financovania v posledných rokoch je stále v oblasti technickej infraštruktúry, cestovného ruchu, bývania, sociálnych služieb a zdravotníctva, školstva, kultúry, športu, ochrany a obnovy životného prostredia a efektívnej samosprávy.

Možnosti a zdroje financovania finančných potrieb (v súvislosti s realizáciou PHSR mesta Spišská Belá na roky 2016 -2023) sú nasledovné:

a) v rámci nástrojov Kohéznej politiky EŠIF:

V súlade so stanovenými tematickými cieľmi Stratégie Európa 2020, Partnerskou dohodou a cieľmi jednotlivých operačných projektov budú finančné prostriedky EÚ v rokoch 2014 – 2020 smerované najmä do podpory:

- integrovanej, udržateľnej a ekologickej dopravy s dôrazom na verejnú osobnú dopravu a nemotorovú dopravu, dobudovanie významných úsekov ciest s napojením na nadradenú infraštruktúru,
- nízkouhlíkovej ekonomiky, zelených služieb a adaptačných opatrení zmeny klímy,
- efektívnych a kvalitných verejných služieb,
- inkluzívneho rastu,
- inovácií v oblasti zelenej ekonomiky a striebornej ekonomiky.

Tabuľka 1: Výpočet alokácie v rámci EŠIF (Partnerská dohoda) podľa pesimistického variantu

Názov programu	EŠIF	Celkom (EUR)	Z toho menej rozvinuté regióny	Z toho PSK
OP VaI	EFRR	2 226 776 537	2 185 172 582	159 105 103
OP II	KF	2 307 139 166	N/A	167 985 640
OP II	EFRR	1 659 506 207	1 659 506 207	120 830 688
NPE	NPE/KF	743 000 000	N/A	54 098 743
OP IZ	EFRR	243 662 462	234 890 613	17 102 692
OP IZ	ESF	1 889 145 796	1 830 582 276	133 286 947
OP IZ	IZM	72 175 259	N/A	5 255 169
OP KŽP	KF	1 861 112 261	N/A	171 509 873
OP KŽP	EFRR	1 276 787 849	1 230 823 486	89 617 790
IROP	EFRR	1 754 490 415	1 691 328 760	123 147 727
OP EVS	ESF	278 449 284	269 817 356	20 274 235

OP TP	EFRR	159 071 912	0	360 000
OP RH	ENRF	15 785 000	N/A	11 493 289
PRV*	EPFRV	1 545 272 844	N/A	67 531 689
Celkom		15329374992	14 777 517 492	1 141 599 585

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 2: Výpočet alokácie v rámci EŠIF (Partnerská dohoda) podľa optimistického variantu

Názov programu	EŠIF	Celkom (EUR)	Z toho menej rozvinuté regióny	Z toho mesto Spišská Belá /projektované /
OP Val	EFRR	2 226 776 537	2 185 172 582	
OP II	KF	2 307 139 166	N/A	
OP II	EFRR	1 659 506 207	1 659 506 207	
NPE	NPE/KF	743 000 000	N/A	
OP LZ	EFRR	243 662 462	234 890 613	
OP LZ	ESF	1 889 145 796	1 830 582 276	
OP LZ	IZM	72 175 259	N/A	
OP KŽP	KF	1 861 112 261	N/A	
OP KŽP	EFRR	1 276 787 849	1 230 823 486	
IROP	EFRR	1 754 490 415	1 691 328 760	
OP EVS	ESF	278 449 284	269 817 356	
OP TP	EFRR	159 071 912	0	
OP RH	ENRF	15 785 000	N/A	
PRV*	EPFRV	1 545 272 844	N/A	
Celkom		15329374992	14 777 517 492	

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 3 : Výpočet alokácie v rámci EŠIF (Partnerská dohoda) podľa realistického variantu (čerpanie do roku 2022)

Názov programu	EŠIF	Celkom (EUR)	Z toho menej rozvinuté regióny	Z toho PSK
OP Val	EFRR	2 226 776 537	2 185 172 582	36 000,00
OP II	KF	2 307 139 166	N/A	0
OP II	EFRR	1 659 506 207	1 659 506 207	0
NPE	NPE/KF	743 000 000	N/A	0
OP LZ	EFRR	243 662 462	234 890 613	0
OP LZ	ESF	1 889 145 796	1 830 582 276	72 000,00
OP LZ	IZM	72 175 259	N/A	0
OP KŽP	KF	1 861 112 261	N/A	0
OP KŽP	EFRR	1 276 787 849	1 230 823 486	180 000,00
IROP	EFRR	1 754 490 415	1 691 328 760	240 000,00
OP EVS	ESF	278 449 284	269 817 356	0
OP TP	EFRR	159 071 912	0	0
OP RH	ENRF	15 785 000	N/A	0
PRV*	EPFRV	1 545 272 844	N/A	120 000,00
Celkom		15329374992	14 777 517 492	648 000 ,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Výpočet alokácie pre jednotlivé scenáre vychádza zo základného prepočtu alokovanej sumy celkom na počet obyvateľov kraja k 31. 12. 2013, v pesimistickom scenári znížené na 60% čerpanie pri 100% zazmluvnení finančných prostriedkov, pri optimistickom scenári čerpanie

100% pri 100% zazmluvnení a v realistickom scenári očakávané 80% čerpanie pri 100% zazmluvnení za predpokladu, že pripravenosť projektov bude tiež na úrovni 80% z optimistického scenára.

V rámci programov Európskej územnej spolupráce najvyšší dopad na územie mesta môžu mať projekty cezhraničnej spolupráce Interreg VA Slovensko – Poľsko, projekty medziregionálnej spolupráce (napr. Central Europe), veľmi nízky je podiel z iných programov EÚ (komunitárne programy s výnimkou programu ERASMUS).

Výpočet indikatívnej alokácie pre mesto Spišská Belá z OP Interreg VA PL/SK bude realizovaný po schválení OP a tzv. flagship projects.

Prepojenie OP a iných programov EÚ na ciele PHSR mesta Spišská Belá na 2016 – 2023 vrátane RIÚS je uvedené v Programovej časti PHSR.

b) iné zdroje financovania:

Okrem vlastných zdrojov mesta, finančných prostriedkov EÚ (EŠIF, komunitárne programy, programy územnej spolupráce atď.) je možné projekty a aktivity v rámci PHSR mesta financovať aj z ďalších návratných a nenávratných finančných zdrojov – dotácie, granty, úvery komerčných bánk, úvery EIB určené samosprávam a pod.

Takisto je mesto Spišská Belá oprávneným subjektom pre čerpanie finančných prostriedkov v rámci pripravenej Stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou vypracovanou o.z. Tatry – Pieniny LAG „Od Tatier k Dunajcu“.

Finančný plán

Tabuľka : Indikatívny časový plán čerpania finančných prostriedkov RIÚS PSK

Špecifický cieľ	ROK									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu		
Špecifický cieľ 1.1: Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy	0,00	100 000	16 057 190	12 000 000	6 000 000	1 000 000	1 000 000	36 057 190		
Špecifický cieľ 1.2.2: Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	0,00	100 000	2 210 965	4 000 000	3 000 000	500 000	500 000	10 210 965		
Špecifický cieľ 1.2.1: Zvyšovanie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb	0,00	0	2 210 965	4 000 000	3 000 000	500 000	500 000	10 210 965		
Špecifický cieľ 2.1.1: Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení PK z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch veku na komunitnej úrovni	0,00	0	5 989 272	7 000 000	10 000 000	7 000 000	3 000 000	32 989 272		
Špecifický cieľ 2.1.2: Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti	0,00	0	2 300 000	10 083 900	5 000 000	4 000 000	1 000 000	22 383 900		
Špecifický cieľ 2.2.1: Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	0,00	0	5 641 266	4 000 000	2 000 000	500 000	500 000	12 641 266		
Špecifický cieľ 2.2.2: Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	0,00	0	1 854 587	3 000 000	2 000 000	500 000	500 000	7 854 587		
Špecifický cieľ 2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	0,00	0	4 138 258	4 000 000	3 000 000	2 500 000	500 000	14 138 258		
Špecifický cieľ 3.1: Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií PK a mesta Prešov	0,00	0	800 000	1 000 000	14 000 000	1 500 000	500 000	17 800 000		
Špecifický cieľ 4.2.1: Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie	0,00	0	3 705 600	10 000 000	10 000 000	3 000 000	0	26 705 600		
Špecifický cieľ 4.3.1: Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	0,00	0	1 283 669	2 000 000	2 500 000	500 000	0	6 283 669		
Spolu	0,00	200 000	45 146 772	61 083 900	60 500 000	21 500 000	8 000 000	197 275 672		

Indikatívny finančný plán – externé finančné zdroje celkom (EŠIF)

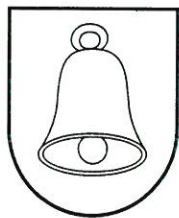
Zdroj finančných prostriedkov	ROK					Spolu
	2016	2017	2018	2019	2020	
OP IROP (bez CLLD)	0	0	2 100 000	1 200 000	700 000	4 000 000
PRV/IROP – CLLD	0	0	30 000	0	0	30 000
Iné OP/EŠIF	0	0	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Iné zdroje (Program cezhraničnej spolupráce SK-PL)	0	600 000	100 000	600 000	0	1 300 000
Vlastné zdroje (spolu financovanie, príprava projektov bez projektovvej dokumentácie)	0	50 000	100 000	100 000	50 000	300 000
Spolu	0	650 000	2 830 000	2 400 000	1 250 000	7 130 000

Zdroj: vlastné spracovanie

Indikatívny finančný plán – odhad finančných zdrojov podľa jednotlivých oblastí celkom

Oblasť PHSR meta Spišská Belá	ROK					Spolu
	2016	2017	2018	2019	2020	
Hospodárska oblasť						
Sociálna oblasť						
Environmentálna oblasť						
Spolu						

Zdroj: vlastné spracovanie

Mesto Spišská Belá

Petzvalova 18, 059 01 Spišská Belá
Mestské zastupiteľstvo

Spišská Belá 22.6.2018

VÝPIS Z UZNESENIA

Mestské zastupiteľstvo v Spišskej Belej na svojom rokovaní dňa 14.12.2016 prijalo nasledovné uznesenie:

uznesenie č. 239/2016

Mestské zastupiteľstvo v Spišskej Belej

schvaľuje

Programu rozvoja mesta Spišská Belá na roky 2016-2023 s víziou do roku 2030

JUDr. Štefan Bielač
primátor mesta

